

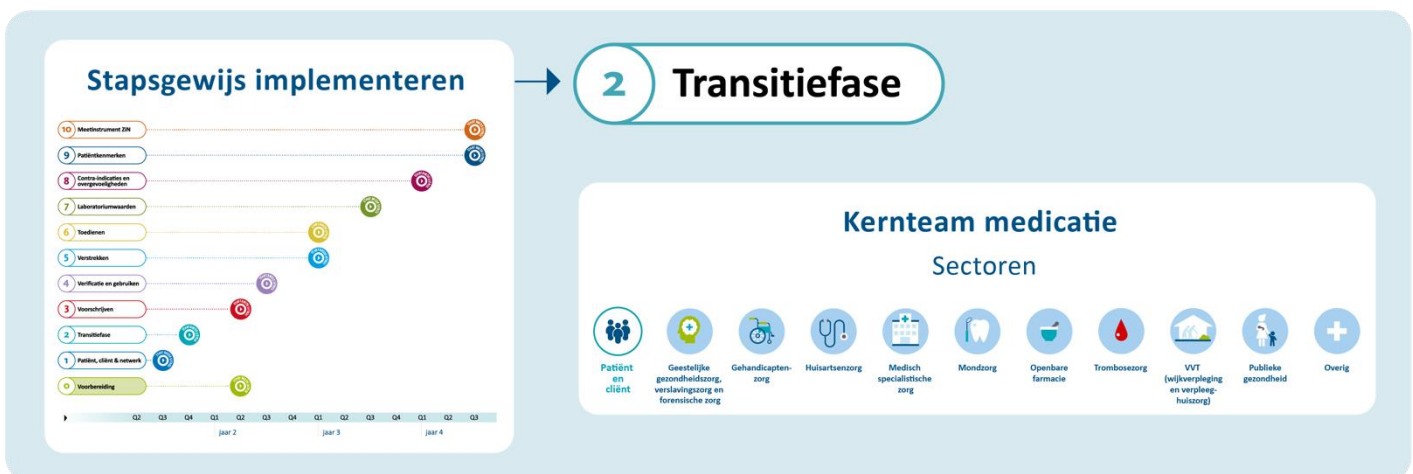
Transitiefase: uitwisseling basis- en aanvullende set medicatiegegevens

Stap 2 Transitiefase: op weg naar uitwisseling van de basisset en aanvullende set medicatiegegevens

Complete en goede elektronische overdracht van medicatiegegevens is belangrijk. Dit kan menselijk leed door onnodige medicatiefouten en ziekenhuisopnamen voorkomen. Daarnaast vervangt digitale uitwisseling tijdrovende administratieve werkzaamheden. Het programma Medicatieoverdracht werkt aan goede, complete elektronische overdracht van medicatiegegevens voor een actueel en compleet medicatieoverzicht voor iedere zorgverlener en iedere patiënt. In de 'Richtlijn Overdracht van medicatiegegevens in de keten' is een basisset medicatiegegevens afgesproken. Deze basisgegevens moeten beschikbaar zijn voor iedere zorgverlener die voorschrijft, ter hand stelt of toedient. Drie informatiestandaarden (Medicatieproces, Lab2zorg en Contra-indicaties en overgevoeligheden) maken de registratie en uitwisseling van deze basisset mogelijk. De komende jaren wordt samen in 10 stappen toegewerkt naar een actueel en compleet overzicht van medicatiegegevens.

Deze factsheet is onderdeel van een reeks factsheets van de verschillende stappen. Dit is een samenvatting van de afspraken over stap 2 Transitiefase. Alle afspraken kunnen worden opgevraagd bij het programma en de sectoren. Tijdens de kickstart kunnen sommige afspraken herzien worden.

Kernteam medicatie

Kernteams zijn het inhoudelijk hart van het programma Medicatieoverdracht. De richtlijn en informatiestandaarden geven richting aan hoe de uitwisseling van medicatiegegevens na implementatie eruitziet. Om te zorgen dat dit aansluit bij het zorgproces en om uitwisseling in de keten te realiseren, worden er in kernteams boven- en cross-sectorale afspraken gemaakt door en met zorgverleners uit alle sectoren. Het gaat daarbij onder andere om beleidsafspraken, verantwoordelijkheden, zorgprocesafspraken en eenheid van taal in terminologie. Het kernteam medicatie is verantwoordelijk voor het maken van afspraken voor de stappen 2 t/m 5 van het stappenplan Medicatieoverdracht.

Stap 2 Transitiefase

Voor uitwisseling van de basisset medicatiegegevens en de aanvullende set is eenduidige digitale overdracht noodzakelijk. Zolang die overdracht nog niet optimaal is, zijn pragmatische afspraken nodig om zo veel mogelijk aan de overdrachtseisen uit de richtlijn te voldoen. De implementatie van deze afspraken vindt plaats in de transitiefase, stap 2 van het stappenplan Medicatieoverdracht. In deze factsheet worden de afspraken over de uitwisseling van de basisset medicatiegegevens en de aanvullende set, zoals beschreven in de richtlijn nader toegelicht.

Uitwisseling basisset medicatiegegevens en aanvullende set voor de transitiefase

De basisset medicatiegegevens en aanvullende set worden met de huidige digitale mogelijkheden of op papier (nog) niet volledig uitgewisseld, bijvoorbeeld in het voorschrift, medicatieoverzicht en de toedienlijst. Zolang eenduidige digitale uitwisseling niet mogelijk is, is het voor een aantal medicatiegegevens niet haalbaar om deze landelijk in de keten uit te wisselen. Voor een aantal gegevenssoorten gebeurt dit al wel of is dit mogelijk. In de transitiefase worden activiteiten uitgevoerd om uitwisseling van de basis- en aanvullende set te realiseren als stap naar digitale uitwisseling. Onderstaand overzicht geeft aan welke gegevens in de basisset en aanvullende set zijn opgenomen en voor welke van die gegevens in de transitiefase extra aandacht nodig is.

Basisset medicatiegegevens		
1. Afspraken per geneesmiddel	Geneesmiddel, handelsproductnaam en generieke naam	
	Dosering (doseerfrequentie, dosis en doseervorm) en therapeutische gebruiksduur, inname tijdstippen, stop- en eventueel einddatum (zodat chronisch gebruik herkenbaar is)	Praktijkvoorbeelden en acties <i>(op stop- en eventueel einddatum)</i>
	Toedieningsweg	
	Sterkte per toedieningseenheid	
2. Gestopt of gewijzigde medicatie in de laatste 2 maanden		Acties
3. Patiëntgegevens	BSN	
	NAW	
	Geboortedatum en geslacht	
4. Afwijkende nierfunctiewaarden plus datum van bepaling		Praktijkvoorbeelden
5. Geneesmiddelovergevoeligheden	Intoleranties	
	Allergieën	
	(Ernstige) bijwerkingen	
	Voor de patiënt relevante contra-indicaties	
6. Reden(en) van voorschrijven (minimaal voor de 23 wettelijk verplichte <i>geneesmiddelen</i>)		Acties
7. Reden van stoppen en wijzigen geneesmiddelen (voor zover relevant)		Acties
8. Datum wanneer wijzigingen in medicatie zijn doorgevoerd		

Aanvullende set medicatiegegevens		
1. Meest recente laboratoriumuitslagen, minimaal	Elektrolyten	Praktijkvoorbeelden
	INR	
	Geneesmiddelenconcentraties	
	Met datum afname laboratorium	
2. Patiëntgegevens	Geletterdheid	
	Reken- en digitale vaardigheden	
	Taal/beheersing Nederlands	
	Eigen vermogen om te informeren en alle zorgverleners adequaat op de hoogte stellen van relevante informatie	
3. Gewicht, alcohol, drugs, zelfzorgmiddelen en additionele voedingssupplementen	Gewicht	
	Alcohol	
	Drugs	
	Zelfzorgmiddelen	Acties
	Additionele voedingssupplementen	Acties

Praktijkvoorbeelden om uitwisseling in de keten te stimuleren

Van een aantal medicatiegegevens verschilt de huidige uitwisseling in de keten, onder andere doordat lokale of regionale afspraken zijn gemaakt. De ene regio heeft bijvoorbeeld afspraken gemaakt om de recente en relevante laboratoriumwaarden te delen met het voorschrift, andere regio's nog niet. Vanwege de verschillen zijn landelijke afspraken niet mogelijk. Acties zijn dan ook wenselijk om te zorgen dat uitwisseling breder plaats vindt. Deze acties worden door sectoren opgepakt en zijn gericht om uitwisseling in de keten te stimuleren en ondersteunen. Praktijkvoorbeelden worden hiervoor gedeeld via de website [samenvoormedicatieoverdracht.nl](https://www.samenvoormedicatieoverdracht.nl) over de volgende onderwerpen:

- het uitwisselen van gestopte en gewijzigde medicatie;
- voorbeelden als BSN ontbreekt;
- uitwisselen van nierfunctie en andere relevante laboratoriumwaarden;
- uitwisselen van het medicatieoverzicht.

Acties programma stap 2 transitiefase

Voor aantal medicatiegegevens zijn in de transitiefase acties vereist, namelijk voor het stoppen en wijzigen van medicatie, inclusief reden en de reden van voorschrijven bij 23 geneesmiddelen. Ook voor het uitwisselen van zelfzorgmiddelen en additionele voedingssupplementen is een actie gedefinieerd. Voor deze gegevens geldt dat er in de transitiefase winst behaald kan worden in registratie en/of uitwisseling van deze gegevens. De volgende acties zijn opgesteld:

- Het kunnen uitwisselen van gestopte en gewijzigde medicatie inclusief de reden, begint met de registratie. Bewustwording en instructies om gestopte en gewijzigde medicatie inclusief de reden van stoppen of wijzigen (gestructureerd) te registreren, worden binnen de sectoren opgepakt en uitgerold. Ook worden praktijkvoorbeelden uitgewerkt ter stimulering en ondersteuning.
- De toediener moet op de hoogte zijn van de gestopte en gewijzigde medicatie en dit moet duidelijk op de toedienlijst staan aangegeven. In de transitiefase past de apotheek waar de patiënt doorgaans komt de toedienlijst aan.
- Het daadwerkelijk uitwisselen van gestopte en gewijzigde medicatie inclusief de reden, kan niet eenvoudig worden gerealiseerd omdat eenduidige digitale uitwisseling een voorwaarde is. De uitwisseling is dan ook nog niet verplicht als digitale mogelijkheden ontoereikend zijn.
- Voor 23 geneesmiddelen is het een wettelijke verplichting (volgens de geneesmiddelenwet) om de reden van voorschrijven te vermelden op het recept (nieuwe term: medicatieafpraak met of zonder verstrekingsverzoek). Vanuit sommige applicaties is de werkwijze voor zorgverleners niet gebruiksvriendelijk, waardoor uitwisseling ontbreekt. Voor applicaties waarvoor dit geldt ondernemen de sectoren acties om de uitwisseling te realiseren.
- Zelfzorgmiddelen en additionele voedingssupplementen worden door de zorgverlener op basis van de risico-inschatting bij de patiënt (mondeling, schriftelijk of via portaal) nagevraagd en geregistreerd in het systeem.

Momenteel bereiden sectoren de acties voor, zodat deze tijdens de transitiefase uitgerold kunnen gaan worden.